

KIRSALDAN ŞEHİRE GÖÇÜN SEBEP VE ÇÖZÜM NOKTALARI

Sorun

Dergimizde zaman zaman Isparta ve Burdur'un ekonomik yapısını verilerle anlatmaya çalıştık. Köyleri boşalan, halkın şehirlere taşındığı, çevre illere göç veren bu veriler doğrultusunda 2023'de iki ilin milletvekili sayısının düşeceğini, devasa büyüklükteki turizm cenneti olarak bilinen Antalya'nın gölgesinde kalan Burdur ve Isparta'nın 20 sene sonra köylerde yaşanabilirlik oranının üretimden fazla sadece emeklilik için gelen vatandaşların doğa ile iç içe yaşama içgüdüsünden ileri gitmeyeceği gözükmekte. Köylerin boşalma sebeplerini araştırdığımızda ise ilk öne çıkanın eğitim ve ekonomik sorunların geldiği gözükmekte. Eğitimi ele aldığımızda, eğitimcilerin köylerde zoraki ikamet etmesi, sosyal ve kültürel faaliyetlerin olmayışı, eğitimcilerin köylü ile bütünleşemeyişi, ilk imkân verildiğinde bir eğitimcinin "Günüm dolduğunda şehire tayin isteyeceğim; çocukların eğitimi var" demesi köyde yaşayan vatandaşların başlıca bakış açısını değiştirmişe benziyor. Örnek aldığı, bilirkişi olarak baktığı, çocuklarına örnek gösterdiği eğitilmiş kişilerin bu şekilde etki etmesi bu algısında ha-

fızalara kazınmasının bir göstergesi. İlk verilen tepki ise "İmkânım olsa şehire göçeceğim, en azından çocukların hayatını garanti altına almak istiyorum; asgari ücret de olsa sigortası var, emekliliği var, eh işte köyden de bir şeyler gelir" umudu. Kırsal kesimdeki kişilerin yerinde tutulması için mutlaka bir kolaylık ve cazip hale getirilmesi gereken Sosyal Sigorta Kurumlarının işleyişi kırsal kesimde yaşayan vatandaşa her ay bir bedel ödemesi angarya geldiği gibi büyük zorluklarla da kalmış gözükmekte. Her ay yatırılacak meblağ gelirlerinin yıldan yıla veya altı aylık dilimler haline gelmesi başlıca sorunlarından gözükmekte.

İkinci sorun her aileye asgari bir ücretin girmeyişi. Bu yaşam şartlarını zorlaştırırken evinin bahçesinde bulunan iki tavuğun bile yumurtasına muhtaç olan ailelerin de olduğunu da varsaymak gerek. Değişim istemekteki ana sebepte TV ve sosyal medya algısı düşünce ve hedefleri değiştirmekte. İlköğretime giden öğrencilerin okumaktan çok okul düşüncesi altında kendilerini şehir hayatının hazırlamak, gösterişli dünya düzeninde yer kapabilme özenti.

Çözüm

Bu sorunların derinlemesine incelendiğinde ise kırsal kesimin sadece özenti ve üretmek yerine hazırcılığın oturduğu görünmekte. Örnekleme yapacak olursak; Altınyayla ilçesinde kültür mantarcılığı başlamadan önce her aileden 1 kişinin çalışması, 7 aileden bir ailenin göç vererek çevre illere bilhassa Antalya'ya giderken, 2007 yılından itibaren kültür mantarcılığının başlaması göçü duraklatmış, bilhassa ev kadınlarının "Mantarcılıkla maddi anlamda özgürlüğümüz oldu" algısı oluşmuş durumda. Evlerin zemininde üretilen ve geçim kaynağı olan mantarcılıkla bir annenin "Benim kızım, oğlum okuyacak, burada daha büyük mantar işletmesi yaparak, bizlere bakacak" beklentileri oluşmuş durumda. Öğrencilere bakıldığında ise gençlerin iletişim aracı olarak kullandıkları cep telefonlarının bile lüksüne kaçması, istediğini alması, şehir özentisinden koparmış durumda. Altınyayla'nın köylerine bakıldığında ise kültür mantarcılığı olmayan, süt ırkına dayalı inek besleyen bir ailenin ise ilk hedefinin 'şehire göç' olarak görmesi, ekilebilir arazinin az olmasından üretilen mahsulün para

yapmaması, sadece yiyeceğini çıkarabildiği vs. Buna nazaran "Neden devlet kalkınma ajansları TKDK'dan yardım istenmiyor" sorusuna ise "O iş zenginlerin işi, yatırım yapacak kadar param olsa zaten yaparım. TKDK'ya niye muhtaç olacağım" algısı oluşmuş. Devletin dağıtımını gerçekleştirdiği kırsal kesime süt irkına dayalı düveler ise kimi satmış, kimi bu işlerden vazgeçmiş, 'neden' denildiğinde ise para kazanamadığından yakınılmakta. Sonuç olarak

kırsal kesimde yaşayan bir gencin "Şehir hayatım olmazsa, en azından bir asgari ücret alamazsam evlenemiyorum" demesi, aile büyüklerinin "Çocuğumu mutlaka asgari ücret bile olsa şehir hayatına göndermem gerek, yoksa everemeyeceğim" algısı oluşmuş gözükmekte. Devlet ve toplumun bu algıyı kırabilmesi için kırsal kesimde yaşayan bir ailenin şehirde yaşayan bir aileden ancak üstünlüğü, cazibesi olur- sa kırsal kesimlerde yaşama, toplu-

mu orada tutma imkânının olduğu görünmekte. Buna devletin bilhassa ekilemeyen araziler üzerinde gelir getirici bir çalışma yaparak ekonomiye kazandırılması. Ekilebilir araziler üzerinde de yaşanabilirlik seviyesini üst kesime taşıyacak bir üretim şeklini alması gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda anlaşıldığı gibi şehir merkezlerinin nüfusunun artmış gözükmele beraber toplamda nüfusun artmadığı, kırsal kesimin göç verdiği görülmektedir.

İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu - 2007										İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu - 2014									
Burdur	İl/ilçe merkezleri			Belde/köyler			Toplam			Burdur	İl/ilçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Merkez	70,157	36,191	33,966	25,117	12,367	12,75	95,274	48,558	46,716	Merkez	75,460	37,714	37,746	23,873	11,708	12,165	99,333	49,422	49,911
Ağlasun	4,251	2,047	2,204	5,249	2,538	2,711	9,5	4,585	4,915	Ağlasun	4,034	2,039	1,995	4,645	2,229	2,416	8,679	4,268	4,411
Altınyayla	3,309	1,72	1,589	2,301	1,161	1,14	5,61	2,881	2,729	Altınyayla	3,119	1,575	1,544	2,482	1,27	1,212	5,601	2,845	2,756
Bucak	35,621	17,902	17,719	23,216	11,532	11,684	58,837	29,434	29,403	Bucak	43,282	21,387	21,895	21,481	10,695	10,786	64,763	32,082	32,681
Çavdır	3,119	1,58	1,539	9,953	4,951	5,002	13,072	6,531	6,541	Çavdır	4,815	2,389	2,426	8,076	3,992	4,084	12,891	6,381	6,51
Çeltikçi	2,271	1,095	1,176	4,083	1,978	2,105	6,354	3,073	3,281	Çeltikçi	2,118	1,023	1,095	3,257	1,533	1,724	5,375	2,556	2,819
Göhlisar	13,502	6,822	6,68	7,74	3,852	3,888	21,242	10,674	10,568	Göhlisar	16,445	8,116	8,329	5,226	2,637	2,589	21,671	10,753	10,918
Karamanlı	5,208	2,635	2,573	2,613	1,239	1,374	7,821	3,874	3,947	Karamanlı	5,065	2,826	2,824	2,429	1,153	1,276	8,079	3,979	4,1
Kemer	2,181	1,142	1,039	2,092	1,004	1,088	4,273	2,146	2,127	Kemer	1,709	856	853	1,885	902	983	3,594	1,758	1,836
Tefenni	4,486	2,246	2,24	6,101	2,947	3,154	10,587	5,193	5,394	Tefenni	5,387	2,734	2,653	4,903	2,348	2,555	10,29	5,082	5,208
Yeşilova	4,684	2,382	2,302	13,927	6,763	7,164	18,611	9,145	9,466	Yeşilova	5,717	2,822	2,895	10,905	5,21	5,695	16,622	8,032	8,59
Toplam	148,789	75,762	73,027	102,392	50,332	52,06	251,181	126,094	125,087	Toplam	167,736	83,481	84,255	89,162	43,677	45,485	256,898	127,158	129,74

İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu - 2007										İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu - 2014									
Isparta	İl/ilçe merkezleri			Belde/köyler			Toplam			Isparta	İl/ilçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Merkez	184,735	99,604	85,131	21,451	11,114	10,337	206,186	110,718	95,468	Merkez	207,266	103,595	103,671	21,464	10,955	10,509	228,73	114,55	114,18
Aksu	1,903	981	922	3,457	1,684	1,773	5,36	2,665	2,695	Aksu	2,278	1,139	1,139	2,852	1,385	1,467	5,13	2,524	2,606
Atabey	4,516	2,216	2,3	1,693	820	873	6,209	3,036	3,173	Atabey	4,123	2,084	2,039	1,47	725	745	5,593	2,809	2,784
Eğirdir	20,34	11,983	8,357	18,724	9,812	8,912	39,064	21,795	17,269	Eğirdir	17,495	9,119	8,376	15,569	7,734	7,835	33,064	16,853	16,211
Gelendost	5,349	2,598	2,751	12,132	5,997	6,135	17,481	8,595	8,886	Gelendost	5,372	2,612	2,76	10,761	5,293	5,468	16,133	7,905	8,228
Gönen	3,36	1,639	1,721	4,415	2,113	2,302	7,775	3,752	4,023	Gönen	3,634	1,845	1,789	4,015	1,929	2,086	7,649	3,774	3,875
Keçiborlu	7,283	3,633	3,65	8,848	4,261	4,587	16,131	7,894	8,237	Keçiborlu	7,048	3,528	3,52	7,281	3,524	3,757	14,329	7,052	7,277
Senirkent	5,524	2,789	2,735	7,465	3,606	3,859	12,989	6,395	6,594	Senirkent	5,747	2,927	2,82	6,845	3,279	3,566	12,592	6,206	6,386
Sütçüler	2,641	1,309	1,332	11,031	5,436	5,595	13,672	6,745	6,927	Sütçüler	2,661	1,419	1,242	8,803	4,346	4,457	11,464	5,765	5,699
Şarkikaraağaç	9,538	4,538	5	18,859	9,269	9,59	28,397	13,807	14,59	Şarkikaraağaç	9,643	4,614	5,029	16,126	7,948	8,178	25,769	12,562	13,207
Uluborlu	5,817	2,958	2,859	1,061	519	542	6,878	3,477	3,401	Uluborlu	6,06	3,152	2,908	1,105	549	556	7,165	3,701	3,464
Yalvaç	20,853	10,168	10,685	36,151	17,772	18,379	57,004	27,94	29,064	Yalvaç	20,667	10,073	10,594	28,136	13,809	14,327	48,803	23,882	24,921
Yenişarbademli	2,345	1,15	1,195	354	177	177	2,699	1,327	1,372	Yenişarbademli	2,036	1,093	943	323	161	162	2,359	1,254	1,105
Toplam	274,204	145,566	128,638	145,641	72,58	73,061	419,845	218,146	201,699	Toplam	294,03	147,2	146,83	124,75	61,637	63,113	418,78	208,837	209,943